

X. СЕДНИЦА
ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
КРАЉЕВИНЕ
СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

држана 19. новембра 1921. год. у Београду.

Председавао Председник **Миша Трифуновић**.
 Заменик секретара др. **Љуба Поповић**.
 Присутни референти Министарства Михајло
 Протић и Водопивец.

(Почетак у 17 часова.)

Председник **Миша Трифуновић**: Отварам 10. седницу Законодавног Одбора. Молим да изволите чути записник прошле седнице.

Заменик секретара др. **Љуба Поповић** чита записник прошле IX. седнице.

Председник **Миша Трифуновић**: Прима ли Одбор записник? (Прима.) Записник је примљен.

Молим да чујете молбе.

Заменик секретара др. **Љуба Поповић** чита молбе:

а) Социјал-демократска странка из Трбовља моли, да се не укида Министарство Социјалне Политике, упућено пододбору за Централну управу;

б) Савез добровољаца моли, да се не укида Министарство Социјалне Политике (упућено одбору за Централну Управу.)

По том чита извештај секција:

а) I. секција подноси извештај о прегледу уредаба Министарства Трговине списка бр. 42. и 43.;

б) 3. секција подноси извештај о уредби бр. 30. Министарства Народног Здравља и о уредби бр. 118. Министарства Финансија;

в) I. секција подноси извештај о враћеној уредби бр. списка 21. Министарства Финансија;

г) I. секција подноси извештај о уредбама Министарства Трговине од броја 44.—48. списка уредаба Министарства Трговине;

д) V. одсек подноси извештај о уредбама Министарства Пољопривреде под бр. 8., 9. и 11. списка уредаба.

Председник **Миша Трифуновић**: Ови ће се извештаји ставити на дневни ред, кад за то буде могућности.

Сад прелазимо на дневни ред. На дневном је реду, као што знате, претрес извештаја I. одсека, који се тиче порезне политике. Ми смо дошли до броја 68. списка уредаба. Молим г. известноца да прочита.

Известилац др. **Славко Шећеров** (чита): »Овом се уредбом мења чл. 110. Закона о монополу дувана у толико, што предвиђа подизање фабрика дувана у појединим местима, што се има вршити по предлогу самосталне монополске управе и Министра Финансија а по решењу Министарског Савета.

Одсек предлаже, да се ова измена прими и озакопи.

Председник **Миша Трифуновић**: Господо, отвара се претрес. Овде има код целе уредбе само

једна измена. Отварам начелни претрес. Жели ли когод да говори? (Нико се не јавља.) Прима ли Одбор у начелу ову уредбу? Код ове измене има ли примедба? (Нема.) Одбор је примио ову уредбу с овом изменом. Онда можемо приступити дефинитивном изгласавању, пошто је само ово једна измена коју сте Ви примили. Молим г. секретара, да изволи прозивати господу посланике. Гласаће се »за« и »против«. Онај који је »за« гласаће »за«, а који је »против« гласаће »против«.

Заменик секретара др. **Љуба Поповић** прозива посланике.

(После прозивке.)

Председник **Миша Трифуновић**: Господо, гласало је свега 15 посланика »за«. Објављујем, да је ова уредба са овим изменама примљена. Изволите чути даље.

Известилац др. **Славко Шећеров**: На реду је број 75 списка уредаба, правилник за катастарски попис земљишта у Србији и Црној Гори број 2.142 од 31. јуна 1920. године »Службене Новине« број 274/20. и број 76 списка Уредаба, упуства за упис и увршћавање земљишта у класе у Србији и Црној Гори број 2250 од 14. августа 1920. године »Службене Новине« број 274/20. Одсек предлаже, да се приме, пошто се тичу у главном техничкога начина рада, а заснивају се на чл. 125 и 128. Закона Краљевине Србије о непосредном порезу од 14./5. 1884. године.

Председник **Миша Трифуновић**: То је једна иста ствар и обе уредбе имају везе. Начелне дискусије нема. Ја ћу их ставити на гласање. Господо, која су за то, нека изволе седети, а господо, која су »против«, нека изволе устати. (Сви седе.) Објављујем, да су обе уредбе примљене. Изволите чути даље.

Известилац др. **Славко Шећеров**: Одсек предлаже, да се прими са предложеним изменама уредба број 28 списка уредаба о порезу на пословни промет од 27. јуна 1921. године »Службене Новине« број 191/21. Важи за целу територију Краљевине и ступила је у живот 1. октобра те године. Њоме се укида, односно замењује »порез на пословни обрт«, а битна је разлика у томе, што се новим порезом порезује целокупан промет ствари и услуга извршен уз накнаду у земљи тако, да је увоз и извоз потпуно слободан. Њиме је обухваћен целокупан привредни живот, а вођено је нарочито рачуна о степену развитка наше народне привреде, о социјалним потребама наше друштвене и привредне организације. Пре подношења на потпис Круни, прошла је без стварних измена кроз Привредни Савет, а приликом самог подношења претрпела је мале измене и допуне. Тако у члану 8. под тачком 2. а) и 12. унесена су субјективна ослобођења земљорадника и ситних занатлија, а у члану 14. брисан је други став, који је

предвиђао награде за подказивање. Међутим се у законима о таксама, монополу и дарини свуда налази као превентивна мера награда подказивачима и та мера свуда показује ефикасно дејство, а како овај нови порез треба да да држави годишњи приход од близу 400,000.000 и пошто му је главна основа савесност пореских обвезника, то одсек сматра, да провађање и примена без јаке контроле не могу пружити држави предвиђени приход, па би требало аналогно осталим законима о државним приходима и у овој уредби ту меру оставити.

Стога Одсек предлаже, да се члану 14. дода нов став, који гласи: »Ко пореској власти поднесе доставу о општењу државе у смислу члана 12. ове уредбе, добија у колико се на основу те доставе општење заиста утврди, на име награде 25% од фактично наплаћене суме на име казне. Име подказивачево држаће се у тајности. Чиновници, којима извршење ове уредбе пада у њихову дужност, немају права на те награде«.

Молим господина председника, да отвори претрес у начелу.

Председник Миша Трифуновић: Господо, отварајем дискусију у начелу о уредби број 28. о порезу на пословни промет од 27. јуна 1921. године »Службене Новине« број 191./21.

Реч има господин Ђоновић.

Јован Ђоновић: Господо, ја знам да је потреба државна, да се сваки закон поштује и да се ни један не изигра. Али о начину, који је држава употребила да натера људе да поштују један закон, може се дискутовати. Овде је предвиђен један начин, да се натерају људи да поштују овај закон, а то је: награда потказивачима. Ја се у принципу са таквом једном мером, којом ће се натерати људи на поштовање овога закона, не могу да сложим. Мени се чини, да је та мера неморална и да она заводи једну врсту официјелне корупције. Ја се с тиме не слажем. Био бих зато да људи, који воде послове и раде, треба да воде књиге, а те књиге може власт да контролише кад је потреба. Никако се не могу сложити, да држава сили људе преко потказивача, а не својим ауторитетом да пријављују свој промет и своје приходе. Ако то не избаците из ове уредбе, ја ћу гласати против ње.

Др. Анте Дулибић: Ја се, господо, потпуно слажем са господом предговорницима. Ово је један порез тако опћенит да обухвата готово рећи све грађане како лекаре тако и адвокате, занатлије, обртнике и трговце и сваки је подложен томе порезу. Сад где постоје партијске страсти и где постоје велике изборне борбе, тај порез неће бити ништа друго него једно вечно инкасирање сваког појединца. И кад се још томе дода ова награда од 25% од суме, које треба држава да прими, мени се чини, да је ова ствар чак и неморална. Са тих разлога, господо, ја сам противан овом закону у колико буде садржавао ову одредбу.

Јанко Рајар: И ја се потпуно слажем са господом, која су према мном говорила, да је ово неморално, да би се потказивачима исплаћивала таква награда. Стога ја не бих могао гласати за ту уредбу ако би то остало.

Извештач др. **Славко Шећеров:** Ја сам потпуно разумео разлоге, које наводе говорници, али ми смо само због тога, што то постоји у многим дру-

гим струкама, као код монопола и трошарине, ту потказивачку награду задржали и овде. То награђивање је потребно, јер знамо да финансијска служба није тако добро организована да би се потпуно могло ослонити на савесност чиновника, а поред тога што држава на овај начин долази до великих прихода. Али ако ви од тога правите питање, можемо о томе говорити у специјалној расправи па кад буде гласање, можемо се о томе споразумети, а сад би се могла у начелу примити ова уредба.

Председник Миша Трифуновић: Као што сте, господо, чули, господин извештач вам је напоменуо, да ће се код овога члана у специјалној дебати задржати и дати своју изјаву. (Чује се: Врло добро.)

Војислав Лазић: Ја мислим да, кад је овде на претресу један финансијски закон, да је требао да буде присутан и господин Министар Финансија, те да чујемо и његово мишљење како у начелу о вредности самога закона, тако и у појединостима о појединим одредбама. То је једно.

Друго, ми се не можемо сложити са овом наградом потказивачком. Сматрам, да би се овом уредбом створила могућност за разне злоупотребе и да би ти потказивачи наносили штете како појединцима, тако и самој држави и ми смо стога против ове уредбе како овде гласи.

Референт Министарства Финансија **Михајло Протић:** Ја могу само толико да кажем, да се та награда потказивачима не даје државним и самоуправним чиновницима. Та награда постоји у свима фискалним законима, као у закону о трошарини, у закону о таксама и монополу. Дакле, исто тако као што је и таксу и трошарину немогуће свуда наплатити и сваког појединца оптеретити, исто тако и код овога пореза немогуће је од стране државних органа да се све види и зна. Ту нам највише могу помоћи сами грађани, јер они најбоље знају имовно стање појединаца. Што господа нека кажу, да је то неморално, ја налазим, да то није неморално. То постоји у свима фискалним законима и то није новина и мислим, да то треба и овде да остане.

Јован Ђоновић: Ја бих замолио господина референта да се изјасни, да ли име тога потказивача власти држе у тајности? (Референт Министарства: Наравно.) Кад је тако, значи, да је то ипак кљиво, чим му се име држи у тајности. То је само довољно да свакога убеди, да је ствар неморална и ја немам ништа више поводом овога да кажем. Држава мора грађански васпитавати грађане, а не упућивати на пут корупције.

Председник Миша Трифуновић: Има реч господин Осман Виловић.

Осман Виловић: Господо поводом ове законске уредбе о порезу на пословни обрт, која је данас на дневном реду, хоћу да упозорим Законодавни Одбор на неке моменте, који се појављују у најнижим слојевима нашег троименог народа без разлике вјере и народности. Чињеница је, да данас код нашег народа влада силно незадовољство и нерасположење. То незадовољство долази не само од несрећености прилика у нашем јавном и политичком животу у опште, него и нарочито због неууређености валуте, поскупљивања живота и превисоких државних пореза, даћа и намета. У данима изграђивања наше младе државе требало би

да позвани фактори имају више обазривости према народном расположењу те да овим и оваковим уредбама неизазивају још већег огорчења и незадовољства у народу. Наш је народ без разлике вјере и народности свјестан, да неће моћи сносити и постојећих пореза, а камоли нових, који би се имали спровођати овим законом с обзиром на тежине наше економске прилике, у којима се налазимо и на примитивну трговину и обрт наш. Ради тога се с правом наш народ буну и протестира проти и ове законске уредбе о порезу на пословни обрт. Овај закон, који се намјерава спровести, погађа у првом реду наше консументе, јер ће он проузроковати покушљивање живежних намјерница и у опће покушљивање живота. Овај закон погађа трговину и обрт, јер терети трговце и обртнике двоструком стопом пореза, а то се противи и финансијалној снази тих привредника и принципима финансијалне знаности. Принципи финансијалне знаности дозвољава оштећење целокупног дохотка грађана до највећег износа од петнајст процената. Примјенивши овај принцип можемо надаље констатирати, да се досадашњи порези крећу између двадесет осам до тридесет и два процента, који терете свеукупни доходак наших грађана. Усвајањем овога закона односно пореза на пословни обрт поскаче та порезна стопа на двоструки износ. Овај терет односно нови порез немогу ни трговци ни обртници подносити и последица ће бити да те двије привредне гране доведемо у питање. Овај закон и технички неће се моћи провађати, јер изискује повећање персонала код појединих порезних уреда, а ово повећање у данашњим слабијим нашим приликама није могуће извести. Постојећи персонал како неће моћи и овога посла свладавати, стога доживјећемо код порезних уреда велике заостатке, а у савезу с тиме и неуспјех, који нас неће ни у колико задовољити. Овакви закони односно порез на пословни обрт имаду и још неке друге модерне државе на поименце напомињем Француску, која такођер имаде у својој пореској политици исти овај порез. Модерна Француска бави се у најновије доба мишљу, да овај порез из своје политике избаци, јер је непрактичан, неправедан и несразмјераи прама економској и финансијалној снази Францускога народа, па кад ова констатација вриједи за једну модерну Француску, која је куд и камо напреднија од нас, ео нисо морала би вриједити и за нас и наше прилике, па да тога опробаног закона у своју пореску политику не уваћамо.

Још једна јака околност имаде, која говори проти овом порезу, а ту околност налазимо у слабом или никаквом господарењу са државним иметком, приходима и расходима државним у домаћкаљу евиденције државне активе и пасиве, државних дугова и тражбина те евиденције о целокупној финансијалној снази наших грађана. На једној се страни расипа државни иметак, а на другој страни повећају се државни порези без икаквих сталних подлога у једној неописивој нејасноћи и неизвјесности, како и на који начин ми финансијално стојимо и с чиме располажемо. Зато би требало Министарство финансија, да се потруди, па да нам изнесе јасну слику споменутих момената и да се потруди, да досадашње све заостатке пореза убере.

Прије неколико дана доживјели смо ми овђе, господо, значајну изјаву референта министар-

ства финансија, који нам је устврдио да у Србији и Црној Гори није у опће ратни порез убиран нити је повећана земљарина за те крајеве разрезана. Док се тако у Србији и Црној Гори поступа, код нас се у Босни за ратни порез, земљарину и друге порезе продаје и задњи комад покуштва, не само то него се код нас и инвалиди плијене и продају им се на јавној дражби они предмети са којима своју егзистенцију привређују. Случај, који се је одиграо ових дана у Београду са инвалидом Шапкином Мустафом из Босанске Градишке, који је дошао у наш Клуб да му интервенирамо у питању његовог ратног пореза, који изнаша 9.000 К, а за који му порез се продаје коњ и кола с чиме је зарађивао егзистенцију своју. Тај је инвалид, господо, без обадвије руке потпуно неспособан за сваку привреду, коме би требала држава да даје пензију, а ето како видимо, хоће се да се томе човјеку одузме и задња могућност зараде и живљења.

Гледајући све ове аномалије пред собом немогу гласовати за ову законску уредбу, па молим Законодавни Одбор, да се ова уредба одложи до буџетске расправе. У том времену нека нам господин Министар финансија изнесе јасну слику државне активе и пасиве и нека нам изнесе основу, како мисли у своме ресору штетњу провести и на који ће начин завести бољу рационалност у управи са државним иметком и како мисли сва државна предузећа оживјети и њихову активност повратити. У непосредној близини мога родног мјеста Тузле у Крци и Симин-хану налазе се државна предузећа и то рудокон угљена и творница соли. У овим државним предузећима не влада никакво рационално господарење, па у тим предузећима, господо, милијун и милијун државне имовине пропада и тоне. Слично ће бити сигурно и са осталим државним предузећима наше Краљевине па би требало, да се позвани фактори мало боље и интензивније позабава овим питањима, па сам мишљења, да ће моћи господин министар финансија на истакнути начин наћи нове изворе за покриће дефицита за прорачун 1922. и тиме поштедити и онако иначе слабу финансијалну снагу нашег народа.

С тиме сам ја свршио са изјавом, да ћу против тога закона из наведених разлога противно гласовати.

Извештач др. **Славко Шећеров**: Ја се не бих могао сложити са господином Виловићем. Ја не сматрам, да је овај порез неправедан и непрактичан. Господо, наша држава, која је у врло тежким финансијским приликама, морала је тражити извора и она их је налазила међу осталим порезима и у порезу на пословни обрт. Као што је речено, већ овај порез уведен је и у другим државама. Нити смо ми то измислили, нити смо га први увели. Господин Виловић каже, да је трговина слаба, из чега би излазило, да су зараде трговаца мале. Ја не знам на коју трговину он циља, али колико је нама познато у Београду, зараде трговаца нису биле и нису мале. Шта више могло би се обратити рећи, да су порезе и терети фискални, који се бацају на трговачки сталеж, били мали и да држава није искористила финансијску моћ, која лежи у трговцима. Ја вам могу рећи само ово, да су се приликом уписа последњега инвестиционога зајма људи, који имају највише новаца, а то су трговци и банкарни, најслабије одавали. Због тога, ја мислим, да ни Скупштина ни Законодавни

Одбор не треба нарочито и специјално да штите те интересе особито сада после рата. Ми знамо, да су мали трговци без икаквих средстава стекли за кратко време огроман новац. Због тога се не бих сложио са господином Виловићем, који каже, да трговина има слабе зараде и да због тога не би требало увести овај порез.

Ипачице је гледиште господина Виловића, да Министар Финансија треба да изнесе активу и пасиву државе па да онда пресудимо, да ли је овај порез праведан или није. По члану 130. Устава, ова уредба, подлежи прегледу Законодавног Одбора, ми имамо да је прегледамо. Ово о чему говори господин Виловић има да се разматра у Финансијском Одбору и Министар Финансија ће ту разложити детаљно. Он је то већ и почео, да разложи финансијско стање земље, и тамо господин Виловић, ако је члан Финансијског Одбора, може све ове податке о активни и пасиви државе тражити. Морао бих ипак на крају да исправим једну нетачност у говору господина Виловића, да сведе у Србији порез на земљиште није скупљан. То референт није казао, да порез на земљиште у Србији није скупљан. Референт господин Стојиљковић је говорио о томе како порез на ратне добити није извршиван и то на техничких разлога, јер су жалбе долазиле а нису решаване. Али порез на ратне добити није идентичан са порезом на земљиште. Финансијска политика наша није тако двострука као што мисли господин Виловић, који сматра, да је у појединим покрајинама скупљан порез а да се овде није скупљао. (Осман Виловић: То је тачно.) То апсолутно није тачно и ја ћу господина Виловића у једној од идућих седница о томе уверити колико је плаћан порез овде у Србији, а колико у другим покрајинама и доказаћу му, да то није тачно што он каже.

Референт Министарства **Водоливец:** Господо, овај порез на пословни промет израђен је на основу закона, који постоје у Француској, Русији и Чехо-Словачкој. Овај порез имају и друге земље као што је Италија. Ја сам био послат од стране господина Министра у Праг да видим, како се је у Чехо-Словачкој тај порез примењивао и тамо сам дошао баш у моменту кад је Министарство Финансија у Прагу радило и нивелирало први закон. Сва искуства, која су примењивањем у тој земљи добивена, ми смо већ употребили. На пример паушалирања нема ни француски, ни пруски закон, Чехо-Словачка ће имати. Ја не знам сада да ли је нов закон изашао у Чехословачкој са паушалирањем, али ће Чехо-Словачка увести, ако већ није увела, паушалирање.

Господин Виловић је казао, да ће бити тешко примењивање овога пореза. Било би тешко овако, ако би се од свакога и од неписмена човека тражило, да мора водити књиге. То у нашој уредби није случај, јер ми смо у правилнику, још више упуствима, дали могућности, да се може место вођења књига увести паушалирање. И особито је важна једна тачка у упуствима, које смо дали. То је врло карактеристично и господа ће видети да ствар није тако тешко изводљива, како би мислио онај, који чита само уредбу. У овој уредби стоји: »Као нарочито оправдани разлози узимаће се у обзир локалне прилике, прилике и односи саме радње или предузећа, писменост, то јест степен образовања пореског обвезника односно заступника, који у његово име води радњу или преду-

зеће. У том правцу, а нарочито у погледу читавих категорија споразумеваће се пореске власти с појединим јавним и приватним представницима разних привредних грана, али ће тим мишљењима придавати искључиво саветодавно значење«. И Министарство је овлашћено по уредби самој, да може протегнути паушалирање и још на друге кругове. Сада је ограничено паушалирање само на она лица, која имају годишњи промет 10 хиљада динара. Али то су само унутрства, која се могу увек мењати и ја мислим, да господин Министар не би имао ништа против тога, да се ова сума подигне тако, да се изађе у суерет и оним круговима, којима би вођење књига чинило потешкоће.

Што се тиче пак самих књига и то није тешка ствар. Књига је једноставна, јер смо увели две врсте књига. Књига »А«, која је за протоколиране фирме и за оне који редовно полажу рачуне, она је мало компликована и та лица, која имају да воде такве књиге, имају свога књиговођу, који то може да изврши, дочим су књиге »а« тако једноставне, да их сваки човек на и мало писмен може водити, јер он има само сваки дан да забележи датум и износ пореза или промета. Зато све примедбе, које би биле против ове уредбе особито са техничких разлога, су неутемељиве.

Председник Миша Трифуновић: Има реч господин Војислав Јлазић.

Војислав Јлазић: Господо, после објашњења господина референта Министарства Финансија и после објашњења референта одбора односно секције, ја констатујем, да ово није порез на трговце, већ да је ово порез, који не погађа нити трговци нити трговачке масе, као што је госп. Виловић рекао, него да овај порез погађа опет произвођаче и потрошачке масе. Овде је господин Министар Финансија тражио један нов порез, он је тражио да утера у државну касу један нов порез, и то мисли учинити на тај начин, што ће се овде рећи, да овај порез важи на порески обрт и да ће се водити књиге у појединим радњама и што ће се према тим њиховим прометима одређивати некакав порез, мислећи да на тај начин само њих оптерећује. Не, господо, он на тај начин оптерећује само широк слојеве народне, који имају да плате порез, а трговци је неће платити, а ево зашто. Овом уредбом, којом се овај порез прописује, није забрањено нити је било могуће забранити трговцима, да оне артикле, које они као промет у земљу уносе, продају по оним ценама, које су до сада владале или да се задрже на једној извесној заради, коју би зараду прописао закон, него напротив они ће допосети те артикле и продавајући их широким слојевима народним, подићи цене, они ће одмах обрачунати, шта их стаје порез на пословни обрт и повисиће цену. Плус томе урачунаће, што ће водити књиге и разуме се они неће толико платити, него ће се тиме користити и казаће свакоме: Јесте, ја продајем скупље, али продајем зато, што плаћам порез на обрт. Тако исто оне производе, које ми будемо производили у земљи и које трговци буду купили ради извоза у иностранство, они ће у толико плаћати јефтиније зато, што ће они обрачунати порез, који ће бити њима плаћан на пословни промет. Према томе само је заблуда казати како ће то трговци да плаћају и како се на овај начин иде на то, да се оптерете трговачке масе, које су најмање оптерећене, него се оптерећава

народ, само што се оптерећава не директно него на један посредни индиректни начин.

Према томе, господо, ја у опште не могу дозволити, да се на један такав начин оптерећава народ и да се после каже народу како он није оптерећен, него кажите: хоћемо да вас оптеретимо, излазимо с једним законом да оптеретимо широке масе. Али, у том случају, ако мислите, господо, да се једанпут тражи пута и начина, да се било трговцима, који продају оно, што се доноси са стране, било онима, који купују за извоз на страну, стане на пут, да им се одреди једанпут стална зарада, онда тек можете казати, да се народ не погађа. Све докле, докле нисте у стању да то учините једним законом, који ће обезбедити трговцима зараду, да не могу већу зараду тражити него онолико, колико им закон буде прописао, не можете казати, да су они погођени порезом а не народ.

Ја сматрам, да је ово опет један порез, који, разуме се, погађа народ и народне масе и зато ћу гласати противу ове уредбе.

Председник Миша Трифуновић: Има реч господин Виловић.

Осман Виловић: Господо, ја хоћу да одговорим на две примедбе господина известиоца Шећерова.

Господин известиоц Шећеров устврдио је, да се порез у свима крајевима једнако наплаћује. Ја вас уверавам, да се код нас у Босни куни све до задње могућности и да се продају куће и земљишта и да се продају алати и инструменти, који су нужни за егзистенцију појединих обртника. Ми смо у клубу пре неки дан имали један случај, да су једном књакавом човеку Шашкином Мустафи заплењена кола и коњи за продају, а то је једино што му служи за егзистенцију. Ми смо морали интервенисати код господина Министра Финансија, да се овај порез отпише односно да му се кола не продаду, док се ствар не извиди. Код нас у Босни поступа се са великом ригурозношћу при наплати порезе, а како је у другим местима, не бих могао казати.

Што се тиче даље тврдње господина известиоца, да се са овом порезом неће оптеретити народ нити трговачки нити обртнички свет, то не стоји. Позната чињеница, да данас својинити порез износи 28 до 30% читавог иметка појединаца. То је тачно установљено. Кад се још удари овај порез, доћи ће ови трговци на душу стоцу, то ће рећи до 52% читавог свога прихода и дохотка.

Хоћу још да одговорим овде господину референту Министарства Финансија због онога, што сам устврдио, да је овај порез непроведив. То је тачно. Порезни уреди су у таквом заостатку, да се у многим крајевима не убиру ни оне своте, које би требало убрати, а то све ради помањкања персонала. Ако се навали још и та дужност порезним уредима, сумњам, да ће се постићи онај резултат, који се ни очекује од овога закона и мислим, да ће бити сасвим илузорна читава наша дебата и читав наш закон.

Председник Миша Трифуновић: Има реч господин извештач.

Извештач др. Славко Шећеров: Ја бих хтео да ради личног обавештења кажем неколико речи на говор господина Лазина и на говор господина Виловића.

Прије свега ја не мислим, да ће овај порез тући или бити тежак за широке народне масе. Ако господин Лазин чита члан 8., тамо се каже у тачки а), да земљорадници не плаћају овај порез у погледу њихових производа. Земљорадник ће осетити овај порез, али само у колико се то односи на његове културне потребе, кад буде куповао рецимо одело и тако даље. Међутим овај порез не тиче се чак ни кућевне индустрије. Овде се каже, да се овај порез не плаћа за промет производа кућевне индустрије, у колико се њоме баве искључиво породични чланови без помоћника. Кад наш земљорадник, особито у Србији и у јужним крајевима, који стоји на једном степену кућевне индустрије, не троши индустријске продукте, него се ограничава на своје кућевне производе, тај сељак и земљорадник не ће осетити тај порез на промет, него само потрошачи по варошима и варошицама, јер кад буде земљорадник продао своје производе трговцу, тај ће платити порез на промет и то ће урачунати у цену потрошачу.

Баш ми је мило, што могу господину Виловићу приметити, да је и промет свих ситних занатлија, који они обављају у виду занимања са највише два стална помоћника или службеника, ослобођен од пореза. И ја молим господина Виловића, да има на уму члан 8. тачку 12., кад говори о опорезовању ситних занатлија. Разуме се, да сваки порез донекле поскупљава живот и да порез улази у цену продуката. То је природно и о том нема сумње. Али пошто земљорадници и ситни занатлије не ће бити оптерећени баш овим порезом, ја мислим, да и земљорадници и господин Виловић могу слободно да гласају за тај закон, јер то је једна нужда. Најбоље би било, кад би се могло бити без пореза, али на жалост држим, у држави се повећавају задаци и она мора наћи прихода, да их извршује. Један од прихода је ово. Али ако знате друге изворе, ја и господин министар финансија били бисмо вам захвални, да нам их кажете. Молим, да приступите гласању у начелу.

Председник Миша Трифуновић: Више нема пријављених говорника. Приступимо решењу у начелној дебати. Ја ћу ставити на гласање. Ко је за то, да се ова уредба у начелу прими, нека изволи седети, а ко је против, нека изволи устати. (Др. Славко Шећеров: Без овога додатка.) Седам је устало, а седам је остало седети. Ја ћу ставити обратно. Господа, која су за то, да се ова уредба у начелу прими, нека изволе устати. (Устају седморица.) Дакле опет једнако за, једнако против.

Према томе, господо, у начелној дебати ова уредба није примљена. (Глас: Да се врати Одсеку.)

Извештач др. Славко Шећеров: Ја бих молио, да се прекине седница. Ја сам изјавио, да се о овој измени односно о предлогу секције о измени члана 12. не дебатира.

Председник Миша Трифуновић: Господо, ја ћу седницу прекинути. Пошто је ово ствар врло важна, има о томе да каже реч господин Министар Финансија. (Приговори.) Ви видите, господо, да ја ништа не протурам. Ја Вас само молим, да закључимо седницу, а ништа даље ни за ни против овога пројекта. Ја предлажем, да данашњу седницу закључимо, а ако ви не пристанете на то већ хоћете да радите, морам се томе покорити. (Глас: Да се продужи.)